

KINNITATUD

Tallinna Raadiku Lasteaia direktori

18. märtsi 2020 käskkirjaga nr 1-2/9

Tallinna Raadiku lasteaia hädaolukorra lahendamise plaan

Olulised kontaktid

Lasteaia kriisimeeskond:

1. Lasteaia direktor	Tatjana Slutskaja (6345565, 5273246)
2. Lasteaia õppealajuhataja	Svetlana Plotnikova (6345 849, 58064584)
3. Lasteaia direktori asetäitja majandusalal	Natalja Šabarova (6345 849, 56564945)
4. Lasteaia logopeed	Natalja Ovtšinnikova (56156780)
5. Lasteaia assistent	Svitlana Makhotka (56572715)

Kontaktisikud väljaspool lasteaeda:

Päästeamet: hädaabinumber 112,
Päästeala infotelefon 24 h -1524
Politsei: hädaabinumber 112,

Andmed lasteaia kohta:

Lasteaia aadress: Mahtra 13, Tallinn 13811

Laste arv: aiarühmad keskmiselt 200 last, sõimerühmad 51 last.

Töötajate arv: 49 inimest

Hädaolukorra lahendamise üldpõhimõtted

1. Selgita, millise hädaolukorraga on tegemist.
2. Päästa vahetus ohus olijaid! Jaga järgnevad ülesanded, kui abistajaid on rohkem!
3. Vastavalt hädaolukorrale teavita sellest kriisimeeskonda/teisi, vältimaks nende ohtu sattumist.
4. Vajadusel anna elupäästvat **esmaabi**.
5. Helista hädaabinumril 112.

Helistades 112 räägi:

1. Mis on juhtunud?
2. Kus? Täpne aadress või lasteaia nimi?
3. Kas keegi on viga saanud?
4. Oma nimi ja telefoninumber (et sulle saaks tagasi helistada)

5. Vasta küsimustele lühidalt ja täpselt!
6. Ära katkesta ise kõnet!

Info liikumine hädaolukorras

Lasteaia töötajad *teavitavad hädaolukorrast* lasteaia direktorit **Tatjana Slutskaja** (5273246), tema puudumisel asendab lasteaia direktori asetäitja majandusalal **Natalja Šabarova** (6345 849, 56564945) või õppealajuhataja **Svetlana Plotnikova** (6345 849, 58064584).

KOGU LASTEAEDA HAARAVAD ÜLIKIIRET REAGEERIMIST NÕUDVAD HÄDAOLUKORRAD

Kriisiolukorrana käsitatakse sündmust või sündmuste ahelat, mis ohustab lasteaias viibivate isikute elu ja tervist, kahjustab oluliselt keskkonda või tekitab ulatuslikku majanduslikku kahju.

1. Õnnetus lasteaias või õppekäigul

1. Anna esmaabi,
2. Vajadusel kutsu kiirabi,
3. Eralda kannatanu teistest lastest,
4. Kui õnnetus on tõsine, teavita koheselt direktorit (või asendajat) ning järgi tema korraldusi,
5. Teavita lapsevanemaid,
6. Fikseeri kellaeg.

Õnnetuse järgselt:

7. Jälgi, kas juhtunu oli laste jaoks traumeeriv,
8. Vajadusel käsitle teemat – räägi kogu rühmaga või õnnetusega kokku puutunud lastega individuaalselt,
9. Õnnetuse käsitlemiseks kasuta vajadusel spetsialistide abi,
10. Jälgi, kas on märke sellest, et juhtunu polnud õnnetus, vaid kiusamise tagajärg – tegele probleemiga koheselt,
11. Tuvasta, kas õnnetuses oli keegi süüdi või tunneb ennast süüdi olevat – aita lapsel leida võimalus süütundest vabandada või paku vajadusel tuge, et ta ei jääks süüd kandma,
12. Pane tähele, kas õnnetus põhjustas konflikti laste vahel – aita konflikti lahendada.

2. Lapse kadumine

1. Uri lastelt

- Kas keegi ei märganud lapse lahkumist?
- Millal kadunud kaaslast viimati nähti?
- Kus kadunud kaaslast viimati nähti?
- Kas keegi teab, kuhu kadunud laps läks?
- Kas keegi teab, miks kadunud laps ära läks (konflikt, keegi kutsus, tahtis koju minna jne)?

2. Alusta koheselt lapse otsimist lasteaia lähiümbrusest. **NB! Teisi lapsi ei tohi jätta järelvalveta!**

3. Informeeri lapsevanemaid ja kui lapse asukohta ja olukorra kohta puudub ka lapsevanematel info, on õpetaja kohustatud teavitama politseid (täitma saadud juhiseid), ka juhul, kui vanem ei soovi teavitamist, sest lapse elu ja tervis võivad olla ohus.
4. Informeeri lasteaia direktorit.
5. Kui kadunud laps leitakse, informeeri kõiki osapooli.

Järeltöö:

1. Aruta juhtunut lapsega, et ta mõistaks olnud situatsiooni tõsidust. Väldi süüdistamist ja lapsega riidlemist, see ei aita tal olnut mõista.
2. Vajadusel käsitle juhtunud rühmas.

3. Lapsrõöv

1. Teavitada politseid numbril 112.
  2. Teavitab lapse seaduslikku hooldajat.
  3. Teavitab lasteaia direktorit või tema asendajat.
  4. Küsitleb teisi töötajaid, et välja selgitada, kas nähti isikut, kes lapse kaasa viis.
- NB!** Juhul, kui ühel lapsevanematest on lapsega suhtlemine juriidiliselt tõkestatud, peab lasteaed selleks, et seadust täita, omama koopiaid seda puudutavatest dokumentidest.

4. Tulekahju

1. Kontrolli häire õigsust, hinda ohtu.
2. Päästa vahetus ohus olijad ning jaga ülesanded kui abistajaid on rohkem
3. Helista 112.
4. Kustuta esmase tulekustutusvahenditega.
5. Teavita lasteaia direktorit.
6. Naase võimalikult kiiresti oma rühma juurde ja võimalusel evakueeri lapsed suundudes kokkulepitud kogunemiskohta: Mahtra 19, Tallinna Mahtra lasteaeda
7. Kui koridoris on suitsu, kontrolli enne laste evakueerimist, kas evakuatsioonitee on väljumiseks ohutu.
8. Sulge aknad ja ukсед, ära lukusta!
9. Võta kaasa rühma nimekiri.
10. Kogunemiskohas – kontrolli laste kohalolekut ning jää sinna nii kauaks, kuni päästemeeskonna juht või lasteaia direktor annab järgmised korraldused.

Suitsuse koridori läbimine evakueerudes

1. Võimalusel tee eelnevalt kindlaks, milline evakuatsiooniteekond on väljumiseks kõige ohutum
2. Kui pead läbima suitsuse koridori, hoia madalale, kus õhk on puhtam
3. Kata suu ja nina niiske riidega
4. Liikudes toeta kätega vastu seinu, et säilitada õige suund
5. Rühm peab püsima koos
6. Lasteaiaast välja jõudes tuleb liikuda kokkulepitud kogunemiskohta
7. Kogunemiskohas kontrolli, et kõik ruumist väljunud lapsed on sinuga, edasta info lasteaia direktorile.

5. Äkkrünnak

Rünnakut avastades võimalusel varju, vajadusel põgene. Kui lapsed on turvaliselt peidus või evakueeritud, siis teavita 112.

Äkkrünnak, varjumine

1. Jää rahulikuks ja kutsu kõik lapsed enda juurde.
2. Lukusta uks
3. Tõmba ette aknakatted.
4. Eemaldu lastega uuest ja akendest ning püsige võimalikult vaikselt ja madalal, varjuda laudade, kappide, riiulite taha.
5. Jää ootama politsei saabumist. NB! Ust tohib avada ainult siis, kui oled kindel, et avamist palub politsei või lasteaia juhtkond.

Õuealal

1. Kutsu võimalikult kiiresti kõik rühma lapsed enda juurde.
2. Liigu ohust kaugemale.
3. Varju sobivaimasse kohta, kuhu saad turvaliselt liikuda.
4. Jälgi, et kõik lapsed on sinuga.
5. Esimesel võimalusel helista numbril 112.

Suhtlemine meediaga

Äkkrünnaku lahendamine kuulub politsei vastutusalasse. Meediapäringutele vastab ainult **politsei kõneisik või lasteaia direktor, kes annab politseiga kooskõlastatud infot.**

Kui sinu poole pöördub ajakirjanik:

1. Ütle oma nimi ja amet
2. Kinnita, et antud olukorras vastab küsimustele ainult politsei kõneisik või lasteaia direktor.

6. Pommikahtlase eseme leid

1. **Ära puuduta ega liiguta eset! Eemaldu sellest. Anna korraldus ka teistele sellest eemaldumiseks!**
2. Teata leiust 112, anna võimalikult täpne eseme ja selle asukoha kirjeldus – helistamiseks eemaldu esemest, ära kasuta mobiiltelefoni vähemalt 50 m raadiuses kahtlasest esemest.
3. Teavita lasteaia juhtkonda.
4. Evakueerimine toimub juhised tulekahju korral.

Ähvardus

1. Täpsusta infot
2. Teavita 112 ja lasteaia direktorit.
3. Kui oled kindel, et tegemist on alusetu ähvardusega, teavita samuti lasteaia direktorit.

Telefoni teel edastatud ähvardus

1. Jää rahulikuks
2. Hoiatage kõneleja liinil nii kaua kui võimalik
3. Samaaegselt püüa teavitada politseid, 112.
4. Pärast kõne lõppu teavita politseid ja lasteaia direktorit

Kirja teel edastatud ähvardus

1. Teavita 112.
2. Säilita kiri kiletaskus ja anna see uurimiseks politseile
3. Teavita lasteaia direktorit

Internetikeskkonnas tehtud ähvardus

1. Salvesta ähvardus või vestlus, mille käigus ähvardati
2. Märki juurde portaal, kus ähvardus edastati
3. Fikseeri ähvarduse edastamise kellaeg.
4. Teavita kohe 112 ja lasteaia direktorit ning edasta salvestatud materjalid.

7. Agressiivne isik lasteaias

1. Helista 112, kui agressiivne isik ähvardab, karjub ja käitub solvavalt.
2. Teata lasteaia kriisimeeskonnale või lasteaia juhtkonnale, et takistada tema võimalikku liikumist majas, et tagada laste ja teiste töötajate turvalisus.

8. Joobes isik lasteaias

1. Võimalusel keeldu last üle andma lapsevanemale või tema poolt volitatud isikule, kes on märgatavate joobetunnustega.
2. Hoidu füüsiliselt takistamast lapse kaasa võtmist, et mitte seada ohtu teiste laste ja enda turvalisust.
3. Helista või palu kaastöötajal helistada lapse teisele vanemale, et teda informeerida ja paluda tulla lapsele järele.
4. Vestle joobetunnusega isikuga, et võita aega ning hinnata isiku käitumist, meeleolu.
5. Kui joobes isik muutub agressiivseks, liigu teise ruumi või sulgu koos lastega ruumi.
6. Helista 112, kui isik juhib sõidukit või muutub agressiivseks.

Pea meeles: Lapsevanemaga probleemi lahendamises ei tohi laps või teised rühma lapsed olla kuuldekauguses. Probleemi kordumisel on vaja teavitada lasteaia juhtkonda ning pidada nõu lastekaitsepetsialistiga.

9. Muud kriisisituatsioonid

Lapse surm

1. Teate saanu võtab kohe 112 ja teavitab direktorit.
2. Direktor kinnitab info ja teavitab juhtunust lasteaia töötajaid.
3. Lipp langetatakse poolde masti.

4. Lähtuvalt olukorrast kaalutakse vanemates rühmades, kas korraldada mälestuskogunemine.
5. Rühmaõpetaja ja lasteaia juhtkond otsustab, kes võtab ühendust lahkunu perekonnaga, et avaldada kaastunnet ja läbi arutada lasteaiapoolne abi ning perekonna soovid.

Lapse lähedase surm

1. Direktor või rühma õpetaja kinnitab teate tõepärasust lapse lähedaste käest.
2. Kui laps ei tea veel juhtunust, kutsutakse lasteaeda keegi lapse lähedastest, kes lapsele juhtunust räägib.
3. Laps ei jäeta mitte mingil juhul üksi.
4. Õpetaja räägib juhtunust rühmalastele, kui on saanud selleks loa omastelt.
5. Õpetaja aitab lapsel võimalikult kiiresti tavaelu rutiini tagasi pöörduda.

Lasteaiatöötaja surm

1. Teate saanu võtab koheselt ühendust direktoriga
2. Direktor kinnitab info ja teavitab juhtunust lasteaia töötajaid.
3. Lasteaia juhtkond räägib juhtunust selle rühma lastele, kelle õpetaja lahkunud oli.
4. Lipp lastakse poolde masti.
5. Sobivasse kohta asetatakse lahkunu foto, küünal, lilled või mälestuste raamat.
6. Direktor lepib omastega kokku lasteaia töötajate võimaluse osaleda matustel.

Lapse raske haigus

1. Teate saanud töötaja informeerib lasteaia direktorit.
2. Teate tõepärasust täpsustatakse lapse lähedastega.
3. Vajadusel ja lapsevanema loal räägitakse teistele rühma lastele.
4. Laps jätkab lasteaias käimist, kui ta on selleks võimeline ja juhul, kui lapsevanem seda soovib.
5. Lapsega tekkida võivate võimalike kriitliste olukordade tarbeks antakse personalile esmaabi ja toimetuleku juhend.
6. Rühma õpetaja organiseerib, et lapsega säiliks kontakt, haiglas või kodus haige olemise ajal.
7. Lapse ja tema perekonna soove kuulatakse ja nendega arvestatakse.

10. Vaimne vägivald

Kiusamisele on vaja koheselt reageerida.

1. Kogu infot, jälgi lapsi ja küsitle kolleege – kes on õpetajatest/lastest kiusamist pealt näinud? Kes on liider? Kas kiusatav provotseerib ise kiusamist?
2. Määratle, kas lapse käitumine oli hetkeline ja ühekordne emotsioon või kestav probleem.
3. Vestle kiusamises kahtlustatavatega individuaalselt. Kuula, ära süüdistada. Oota, millise lahenduse laps ise pakub.
4. Vestle individuaalselt tõenäolise ohvriga. Julgusta rääkima, väldi suunavaid küsimusi.
5. Tõsisema juhtumi puhul aruta tekkinud olukorda mõlema osapoole vanematega, vajadusel kaasa vanemaid grupivestlusele.
6. Vajadusel suuna ohver psühholoogi juurde.

11. Füüsiline vägivald

1. Märka muutusi lapse käitumises ja trauma jälgi tema kehal.
2. Julgusta ohvrit rääkima.
3. Püüa välja selgitada konflikti põhjused ja peamised vägivallatsejad.
4. Tee koostööd lapsevanematega.
5. Käsitte juhtumit vastavalt olukorrale mõlema osapoolega eraldi.
6. Kutsu vägivallatseja vanemad vestlusele.
7. Võimalusel suuna nii ohver kui ka vägivallatseja psühholoogi juurde.

Koduse füüsilise väärkohtlemise kahtlus

1. Laps kardab vanemaid,
2. Laps ei taha koju minna,
3. Seletamatu muutus käitumises,
4. Laps on hirmunud, endassetõmbunud, passiivne või kõrgenenud agressiivsusega,
5. Ilmastikule sobimatu riiduse kandmine verevalumite varjamiseks,
6. Verevalumid kehal,
7. Ennasthävitav käitumine või selle sagenemine,
8. Kodust ärajooksmine.

Mida teha?

1. Räägi oma kahtlustest lasteaia direktorile
2. Ole lapse suhtes toetav ja julgustav, kuid mitte pealetükkiv.
3. Julgusta last oma muret täiskasvanuga jagama, abi küsima.
4. Anna lapsele märku, et juhtumus ei ole tema süüdi.

NB! Vanemaid/hooldajaid ei tohi teavitada, kui on väiksemgi perevägivald kahtlus.

Lapse emotsionaalse või seksuaalse väärkohtlemise kahtlus Isik, kellele laps on usaldanud oma mure, pakub tuge kuulates ja last rääkima julgustades.

12. Viirushaiguste leviku piiramine

Igal tööpäeval hiljemalt kell 09.30-ks täida laste kohaloleku tabel ELIISis.

Vajalik on

- tagada kvaliteetne ventilatsioon ja regulaarne tuulutamine.
- korraldada igapäevaselt märgkoristus, koristamisel pesta pingid/lauad, uksekingid, söögilauad jmt nõuetekohaste pesemis-/ desinfitseerimisvahenditega;
- mööblit, riieid, radiaatoreid puhastada kaks korda nädalas;
- igapäevaselt puhastada ja desinfitseerida tualettruumi sisustus ja pinnad;
- tualettruumid varustada piisavas koguses kätepesuvahendiga ning paigaldada jalaga avatavad jäätmekonteinerid.

- informeerida lapsi ja personali käte hügieeni vajadusest. Käsi tuleks pesta sooja voolava vee ja seebiga ning kasutada alkoholipõhist käte desinfitseerimisvahendit.
- käsi tuleb kuivatada ühekordsete paberrätikuga.

Töö personaliga

- Juht vastutab selle eest, et ükski haigustunnustega töötaja tööle ei tule.
- Kõikidel töötajatel palutakse ka puhkuse ajal mitte reisida riskipiirkondadesse.
- Rühmade ühendamise korraldada ainult äärmisel vajadusel. Esmalt paigutada vajadusel töötajaid ümber lasteaia töö tagamiseks.
- Kui töötaja, tuleb välisreisilt, peab linnaasutuste juht olema teavitatud, kust tullakse. Kui tullakse riskipiirkonnast (aluseks võetakse Välisministeeriumi kodulehel toodud riskipiirkonda arvatud riikide loetelu), siis peab töötaja olema 2 nädalat kodus.

Töö lapsevanematega

Lapsevanemate teavitamine toimub lasteasutuse info liikumise juhendit järgides (ELIISI kaudu, rühmade listide vms kaudu).

Kui lapsel on ilmnunud viirushaiguse sümptomid:

- Võta koheselt ühendust lapse vanematega, selgitatakse juhtunut.
- Küsi lapsevanemalt, kas laps on viimase 14 päeva jooksul olnud kontaktis sümptomaatilise (köha, palavik, hingamisraskused) COVID-19 juhuga ja/või viibinud COVID-19 riskipiirkonnas.
- Palu vanematel esimesel võimalusel lapsele lasteasutusse järele tulla.
- Palu vanematel koheselt võtta ühendust lapse perearstiga ja maini eelnevat COVID-19 sümptomaatilise juhuga kokkupuutumist ja/või riskipiirkonnas viibimist. Perearst annab lapsevanemale edasised juhised ning korraldab lapselt laboratoorseks testimiseks proovi võtmise.
- Kui lapsel on tervises seisund silmnähtavalt halvenenud, siis helista koheselt 112.

Töö lastega

- Rääkige lastega viirusest. Kuigi meile võib tunduda, et laps ei saa aru või info tekitab temas hirmu ja ärevust, peaks lapsele infot edastama. Lapse jaoks on oluline aru saada, mis toimub. 3-aastasele piisab väiksemast info hulgast ja lihtsatest sõnadest.
- Ärge külvake last üle liigse informatsiooniga ja vältige abstraktset kõneviisi. Mida selgem ja rahulikum on sõnum, seda paremini laps seda mõistab.
- Arutlege lastega, kuidas haigestumist ennetada. Tegemist on väga hea võimalusega üle korrata kõik tähtsamad hügieeninõuded: kuidas õigesti käsi pesta, sõrmi ei tohi suhu ega silma panna, tuleb palju õues viibida ja tuba koristada, süüa värsket tervislikku toitu jne.
- Seletage lastele, et praegu ei ole avalikes ja rahvarohketes kohtades käimine ohutu ja mõnda aega me trennis, poes, kinos ei käi. Mida rohkem saab laps aru, et see on tema enda heaolu jaoks parim, seda vähem kurb ta on.

- Toetage last. Kui lapsel on tekkinud hirm või ärevus, siis peegeldage tema tundeid ja öelge, et saate temast aru, aidake tunnetega toime tulla. Uurige, mis last kõige rohkem hirmutab ja kuidas te saate teda aidata. Vältige lapse tunnete maha tegemist ja pisendamist - "Ära muretse, kõik on korras." "See on nii mõttetu, sa oled ju tark laps."
- Olge lapsele eeskujuks. Olge tähelepanelik enda tervise suhtes, täitke ise hügieenireegleid, peske tihti käsi ja kasutage ühekordseid salvrätikuid.
- Lapsel on turvalisem kui ta teab, mis teda ees oodata võib.

13. Teavitamine kriisiolukorras

Teavitamine lasteaias

- Kui on tekkinud raske kriis, on tähtis, et kõiki lasteaia töötajaid teavitatakse juhtunust võimalikult kiiresti.
- Täiskasvanutel on tähtis saada kõigepealt adekvaatset teavet, et nad oleksid valmis laste reaktsioonideks .
- Direktor kutsub kogu personali kokku, et rääkida, mis on toimunud ja kuidas asja suhtes edasi tegutsetakse.
- Tuleb hoolitseda selle eest, et ka need, kes antud hetkel kohal ei viibi, saaksid õiget teavet. Asjakohane teavitamine vähendab kuulujuttude teket ja asjatuid hirme.

Väline teavitamine

- Tuleb läbi mõelda, missuguseid grupe asi puudutab ja kavandada väline teavitamine vastavalt sellele. Parim viis on saata vanematele direktori poolt koostatud kiri, millest selguvad tõsiasjad sündmuse kohta ning edasised meetmed. Kirjas on hea kirjeldada laste normaalseid reaktsioone juhtunuga sarnases olukorras.
- Vanemate võimalikud küsimused suunatakse juhtumist teavitamise eest vastutavale isikule. Kui vanemad on mures sündmuste mõju pärast lastele, juhatatakse nad võtma ühendust laste eest vastutava rühma liikmetega.
- Kui meediakanalid asjast huvituvad, suhtleb meediaga vaid direktor. Kõige selgem on direktori poolt koostatud teade, milles räägitakse samadest asjadest kui vanematele saadetud kirjas. On tähtis, et lasteaed saaks jätkata rahulikult oma normaalset tegevust

Lasteaia personal on kriisiplaaniga tutvunud, materjali läbi töötanud ja seda oma allkirjaga kinnitanud.